

Gümnasistid õpivad meediamulli lõhkuma

Hiiumaa gümnaasiumi õpilased osalevad ERASMUS+ projektis, milles õpitakse kriitiliselt suhtuma meedias levivatesse sõnumitesse, et siis nende teadmiste põhjal koostada õppematerjal õpilastele üle maailma.

HELJA KAPTEIN

helja.kaptein@hiiuleht.ee

Hiiumaa gümnaasiumis algas sügisel uus rahvusvaheline Euroopa Liidu hariduskoostöö programm ERASMUS+ projekt "Meediatekstide kriitiline tõlgendamine" ("Understanding and Critical Media Literacy").

3.–7. aprillini väikeses Horvaatia linnas Dakovas toimunud projektikohtumisel osalesid õppealajuhataja Maris Nõmmik-Kärtner ja õpetaja Milvi Tikka ning 11. klassi õpilased Harriet Sammal, Taaniel Palmiste, Marion Demus ja Marii Vispel.

Mitme päeva jooksul korraldati noortele üheksa meediateemalist töötuba. Taaniel Palmiste hinnangul oli eriti ilmikas ettekanne nutitelefonide valmistamisest. "Kohtumistel saime ka meediavaldkondadest rohkem teada," lisas ta.

Marii Vispel ütles, et kõige šokeerivam oli teada saada, et mujal maailmas kasutatakse tööstustes sageli lapstööjõudu ja ka tervisele kahjulikke materjale.

Ühes töötoas räägiti noortele ka meedias levitatavatest valeuudistest. "Vahe tegemiseks tuleb vaadata loo autori nime, siis meiliaadressi, millelt see postitatud ja võrrelda uudist teistes uudistekanalites ilmunuga," oli soovitus, mis Vispelile meelde jäi.

Sotsiaalmeedia töötoas räägiti, et ka selles kesk-

Projektipartnerid Dakova linnavalitsuse ees.

konnas leviv teave mõjutab inimesi. Samuti toodi välja positiivsed ja negatiivsed küljed, millega saab interneti vahendusel lugejaid mõjutada.

Veel üks näide oli, et heas usus osaletakse tösielusarjas, kus kuulsuse ja tuntuse asemel võib osalejast jääda hoopiski negatiivne kuvand.

Harriet Sammal rääkis, kuidas meedia võib olla ka manipulatsioonivahend. Ta tõi näiteks sotsiaalmeedia, kus juhtub, et teismelisi suunatakse mingi mängu kaudu tegema asju, mida nad tavaelus ei teeks ja mis vahel lõppevad isegi surmaga. "Sellised mängud on kahjuks levinud üle maailma," nentis Sammal.

Marion Demus ütles, et sai eluks vajaliku kogemuse ja võimaluse rääkida inglise keeles. "Kõik noored eri riikidest said omavahel väga hea klapi ja see andis hea tunde, et inimesed võivad olla maailma eri paikadest, aga neil on ühised arusaamad ja huumorimeel," ütles Marion.

Projektijuht, õpetaja Milvi

päevade sisu kokku nii, et osalejatele õpetati kriitilist suhtumist meediakanalitesse ja nende kaudu levivasse teabesse.

Tema soovitus on, et tegelikult tuleks heita kriitiline pilk ka reklaamidele ja mõelda, kas meil ikka on tarvis omandada iga uut tootemudelit. "Näiteks me kõik kasutame nutitelefone, aga kui meediat tuleb pidevalt reklaami, et ostke punast-sinist või uute võimalustega, siis me ei mõtle sellele, kuidas panakse kokku telefon, millest ja kuidas neid toodetakse," tõi Tikka näite.

Seitse kohtumist veel ees

Projekti algatanud Maris Nõmmik-Kärtner ütles, et projekti eesmärk on luua tööriistad, mille abil laiendada õpilaste silmaringi, teadmisi meediast ja erinevatest meediakanalitest, nende mõjutusviisidest ja reklaamipsühholoogiast. "Peame oluliseks laiendada õpilaste teadmisi antud valdas, õpetada neid mõistma meedias kasutatavat keelt," selgitas Nõmmik-Kärtner. "Õhuline on kasvatada noorte

inimeste enesekindlust ning kriitilist mõtlemist, andes neile oskused meediamaastikul ellujäämiseks, hea ja halva, tõese ja väära eristamiseks."

Projekti käigus valmiv õppematerjal hõlmab erinevaid teemasid meediavaldkondade mõistmise ja kriitilise mõtlemise valdkonnast. See peaks aitama noortel meedia toimimisest aru saada ja kuulnud-nähtut kriitiliselt hinnata.

Esimene projektikohtumine oli mullu novembri lõpus Tallinnas. Siis võtsid Hiiumaa gümnaasiumi õpetajad vastu teiste riikide õpilasgruppide juhendajaid ja pandi paika projekti eesmärgid ja ajakava. Teine kohtumine oli aprillis Horvaatias ja seitse kokkusaamist eri riikides seisab veel ees. Projekt kestab kolm aastat ja selles osaleb üheksa riiki: Eesti, Slovakkia, Türgi, Kreeka, Hispaania, Itaalia, Rumeenia, Tšehhi ja Horvaatia. Eri riikide koolide vahelisse projekti on kaasatud ka kaks mittetulundusühingut. Projekti rahastab SA Archimedes.